

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І
АРХІТЕКТУРИ

ПСИХОЛОГІЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до вивчення дисципліни для студентів спеціальності 081 «Право»

КИЇВ – 2019

УДК 159.9

Б 91

Укладач І.О. Бурда, кандидат історичних наук, доцент кафедри політичних наук

Рецензент Р.А. Калениченко, кандидат психологічних наук, доцент кафедри основ професійного навчання КНУБА

Відповідальний за випуск Є.В.Перегида, доктор політичних наук, професор

Затверджено за засіданні кафедри політичних наук, протокол №12 від 17 червня 2019 року.

Психологія: Методичні рекомендації до вивчення дисципліни для студентів спеціальності 081 «Право». Уклад. І.О. Бурда. К. : КНУБА, 2019. 34 с.

Подано зміст лекційного курсу, плани практичних занять, тематику індивідуальних завдань та рекомендації з їх підготовки, питання підсумкового контролю, список рекомендованої літератури.

Призначено для студентів спеціальності «Право».

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	5
3. Зміст лекційної частини.....	7
4. Плани практичних занять	10
5. Методи навчання. Тематика індивідуальних завдань	27
6. Методи контролю. Питання до модульного та підсумкового контролю. Розподіл балів	30
7. Рекомендована література	33

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

В освітньо-професійній програмі підготовки бакалаврів зі спеціальності «Право» важливу роль відіграють навчальні дисципліни гуманітарного циклу, серед яких загальна психологія.

Дисципліна відповідає сучасним вимогам формування у майбутніх фахівців широкого наукового світогляду, ерудиції, високої загальної культури.

Методичні рекомендації з дисципліни «Психологія» є нормативним документом КНУБА, який розроблено кафедрою політичних наук для фахівців спеціальності «Право» відповідно до затвердженого навчального плану.

Методичні рекомендації укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання в КНУБА.

Викладання курсу ведеться на основі знань студентів, які вони отримали в області біології, знань про людину та інших дисциплін гуманітарного циклу, що поглиблює та розширює загальнокультурну ерудицію майбутніх спеціалістів, підвищує активність студентів.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета – формування цілісної, логічної, послідовної системи знань про загальні закономірності, механізми становлення та розвитку психічних пізнавальних процесів, властивостей, станів особистості, спілкування.

Завдання – засвоєння основних понять та категорій психологічної науки на рівні відтворення і тлумачення для практичного застосування та втілення в процесі професійної діяльності, усвідомлення сутності психічних явищ та процесів.

Компетентності студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Код	Зміст	Результати навчання
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	ПРН2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання. ПРН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. ПРН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
ЗК1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	ПРН5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю. ПРН6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи вцілому проблему.
ЗК2.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПРН13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.
ЗК3.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПРН14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних
ЗК8.	Здатність бути критичним і самокритичним.	

СКЗ	Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи	джерел для своєї професійної діяльності.
-----	--	--

Згідно з вимогами освітньої програми студенти мають здобути компетентності:

- засвоєння характеристик психічних пізнавальних процесів, властивостей, станів та утворень, закономірностей формування і розвитку особистості;

- розуміння і усвідомлення власної психічної сфери та основних психічних, соціально-психологічних та психофізіологічних проявів особистості;

- вміння застосовувати принципи і методи прийняття ефективних управлінських рішень і використовувати знання з основ психології при управлінні виробництвом для керівників різних рівнів.

Програмні результати навчання:

- знання основних понять та визначень головних положень психології, специфіки психологічної науки, загальних закономірностей розвитку психіки, психічних пізнавальних процесів, психологічних закономірностей формування особистості, основ соціальної комунікації;

- володіння вміннями аналізувати індивідуальні та вікові особливості особистості, прогнозувати формування знань, навичок та умінь, професійного становлення людини, застосувати методи, технології та засоби управління на практиці.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОЇ ЧАСТИНИ

Змістовний модуль 1. Основні поняття науки психологія

Тема 1. Психологія як наука

Психологія як наука про виникнення, функціонування і розвиток психіки. Становлення предмета психології. Напрями наукової психології у Західній Європі й США: психоаналіз, біхевіоризм, гештальтпсихологія, когнітивна психологія, гуманістична психологія. Розвиток вітчизняної психології (Л.Виготський, Б.Ананьєв, Г.Костюк, О.Леонтєв, С.Рубінштейн, Д.Узнадзе та ін.). Основні групи методів психології. Основні розділи психології.

Тема 2. Розвиток психіки і свідомості

Психіка як об'єкт психології. Умовні й безумовні рефлексії. Перша та друга сигнальні системи. Особливості й форми прояву психіки в поведінці: інстинкти, навички, інтелектуальна поведінка. Спілкування і "мова" тварин. Умови переходу до вищої форми відображення — людської свідомості. Роль праці та спілкування у виникненні свідомості. Суть відмінностей психіки тварин і людини. Свідомість і мовлення. Свідомість і несвідоме. Рівні прояву неусвідомлюваних психічних явищ. Перед свідоме, підсвідоме, над свідоме.

Змістовний модуль 2. Пізнавальні процеси

Тема 3. Відчуття і сприймання

Поняття "відчуття" і "сприймання". Рефлекторна природа відчуттів. Рецептори й аналізатори. Класифікація відчуттів. Види відчуттів. Загальні властивості відчуттів: якість, інтенсивність, тривалість, просторова локалізація подразників. Поріг чутливості та його вимір.

Сприймання як перспективна діяльність суб'єкта. Характеристики сприймання: предметність, цілісність, структурність, константність, осмисленість. Залежність сприймання від попереднього досвіду і характеру діяльності. Фігура і фон сприймання. Поліmodalність сприймання.

Тема 4. Увага, мислення та пам'ять

Поняття про увагу. Фізіологічні основи уваги. Механізми мозкової діяльності, що забезпечують зосередження на об'єкті. Домінанта (А.Ухтомський). Орієнтовна діяльність і увага. Характеристика уваги: стійкість, переключення, розподіл, обсяг. Види уваги: мимовільна,

довільна, післядовільна. Взаємозв'язок якостей уваги і властивостей нервової системи.

Поняття про мислення. Мислення і чуттєве пізнання. Операції мислення: порівняння, аналіз, синтез, абстракція, конкретизація, узагальнення. Форми мислення: поняття, судження, умовивід. Класифікація видів мислення.

Поняття про пам'ять. Види пам'яті. Класифікація пам'яті: за модальністю (наочно-образна, рухова, емоційна, словесно-логічна), тривалістю зберігання (миттєва, короткочасна, проміжна, довгострокова), цілями діяльності (мимовільна, довільна). Процеси пам'яті. Умови і прийоми підвищення ефективності пам'яті.

Тема 5. Почуття та емоції

Поняття про почуття. Функції почуттів. Фізіологічні основи почуттів.

Форми переживання почуттів. Емоції. Класифікація емоцій. Емоційний тон почуттів. Емоційні стани. Афекти. Настрій. Емоційний стрес, тривожність. Емоційні властивості особистості.

Соціальна обумовленість людський почуттів. Почуття й особистість. Вищі почуття: моральні, інтелектуальні, естетичні, практичні.

Змістовний модуль 3. Психологія особистості

Тема 6. Особистість

Співвідношення поняття «особистість» з поняттями «індивід», «людина», «індивідуальність», «суб'єкт». Склад і структура особистості. Загальна характеристика онтогенезу психічного розвитку особистості. Мотиваційна сфера особистості. Потреби. Мотиви. Види мотивів. Потяги й схильності. Інтереси. Переконавання і світогляд. Установка особистості. Спрямованість особистості. Образ «Я» як установка особистості. Самооцінка та її роль у становленні самосвідомості особистості.

Тема 7. Темперамент і характер

Темперамент. Поняття про темперамент. Фізіологічні основи темпераменту. Класифікація темпераменту та типологічні якості особистості. Темперамент та діяльність. Індивідуальний стиль діяльності. Характер. Характер та темперамент. Структура характеру. Психологічні особливості виховання та самовиховання характеру.

Тема 8. Спілкування

Перцептивна сторона спілкування. Зміст та ефекти сприйняття.

Інтерпретація поведінки іншої людини. Ефекти “ореола” і стереотипізації у сприйнятті іншої людини. Комунікативна сторона спілкування. Спілкування як обмін інформацією. Специфіка обміну у комунікативному процесі. Засоби комунікації. Вербальна та невербальна комунікація, бар’єри непорозуміння та їх подолання. Інтерактивна сторона спілкування. Місце взаємодії у структурі спілкування, типи взаємодії.

Спілкування людей у групах. Групи та їх класифікація. Види груп. Колектив як вища форма розвитку групи. Міжособистісні стосунки у групах і методи їх виявлення.

Тема 9. Діяльність

Поняття про діяльність. Діяльність та імпульсивна поведінка. Діяльність як зовнішня (фізична) і внутрішня (психічна) активність. Роль діяльності в становленні особистості. Структура діяльності людини: мета, мотиви, дії. Дія як процес, спрямований на досягнення поставленої мети. Дія і рух. Види дій. Інтеріоризація екстеріоризація дій. Опанування діяльністю. Навички і вміння. Звички. Формування діяльності. Основні види діяльності (праця, навчання, гра) та їх психологічна характеристик

ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1 Етапи історичного розвитку психології

План:

1. Історичне перетворення визначень предмету психології.
2. Приклади явищ, які вивчає психологія, на відміну від явищ, що досліджуються іншими науками.
3. Основні поняття за допомогою яких описуються психологічні явища, їх класифікація.
4. Етапи історичного розвитку психології (початкові уявлення про психіку; криза психології на межі ХХ століття; сучасний стан; тенденції розвитку зарубіжної психології; розвиток вітчизняної психології).
5. Психіка і свідомість. Передумови і умови виникнення свідомості. Свідоме і несвідоме. Структура свідомості, її основні психологічні характеристики.

Література

1. Основи психології і педагогіки. /О.М. Степанов, М.М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2003.
2. П.А. М'ясоїд. Загальна психологія: Навч. пос. – К.: Вища школа, 2000.
3. Общая психология: Курс лекций для первой ступени педагогического образования. /Сост. Е.И. Рогов. – М.: Туманит. изд., центр ВЛАДОС, 1998.
4. М'ясоїд П.А. Задачі з курсу загальної психології: Навч. посібн. – К.: Вища школа, 2000.
5. Психологія: Підручник. /За ред. Ю.Л. Трофімова. – К.: Либідь, 2000.
6. Психологія: Навч. посібн. /О. В. Винославська, О.А. Бреусенко-Кузнєцов, В.Я. Злинков та ін.; За ред. О.В. Винославської. – К.: Фірма "ІНКОС", 2005.
7. Максименко С.Д. Генеза здійснення особистості. – К.: Видавництво ТОВ "КММ", 2006.
8. Психология памяти. /Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер и В.Я. Романова. – М.: ЧеРо, 2000 – (Серия хрестоматия по психологии.)
9. Роменець В.А. Психологія творчості. – К.: Либідь, 2000.
10. Киричук О.В. Основи психології. – К.: Либідь, 1999.

11. Пашукова Т.І., Допіра А. І., Д'яконов Г.В. Практикум з загальної психології. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2000.
12. Основи психології: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів./ А.І. Веракіс, Ю.І. Завалевський, К.М. Лемківський. – Х. – К., 2005.

Практичне заняття 2

Відчуття як перше джерело інформації про світ

План:

1. Поняття про відчуття.
2. Фізіологічні основи відчуттів.
3. Класифікація відчуттів.
4. Закономірності відчуттів.
5. Чутливість аналізатора та поріг чутливості.
6. Відчуття і діяльність.

Література

1. М'ясоїд П.А. Задачі з курсу загальної психології: Навч. посібн. – К.: Вища школа, 2000.
2. Психологія: Підручник. /За ред. Ю.Л. Трофімова. – К.: Либідь, 2000.
3. Психологія: Навч. посібн. /О. В. Винославська, О.А. Бреусенко-Кузнєцов, В.Я. Злинков та ін.; За ред. О.В. Винославської. – К.: Фірма “ІНКОС”, 2005.
5. Максименко С.Д. Основи генетичної психології: Навч. посібн. – К.: НПУ Перспектива, 1998.
6. Максименко С.Д. Генеза здійснення особистості. – К.: Видавництво ТОВ “КММ”, 2006.
7. Психология памяти. /Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер и В.Я. Романова. – М.: ЧеРо, 2000 – (Серия хрестоматия по психологии.)
8. Киричук О.В. Основи психології. – К.: Либідь, 1999.
9. Пашукова Т.І., Допіра А. І., Д'яконов Г.В. Практикум з загальної психології. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2000.
10. Цимбалюк І.М., Яницька О.Ю. Загальна психологія. Модульно-рейтинговий курс для студентів вищих навчальних закладів. – К.: ВД “Професіонал”, 2004.
11. Основи психології: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів./ А.І. Веракіс, Ю.І. Завалевський, К.М. Лемківський. – Х. – К., 2005.
12. Ильин Ч. П. Психология воли. – СПб.: Изд-во “Питер”, 2000.

Практичне заняття 3

Поняття про сприймання. Закони сприймання.

План:

1. Поняття про сприймання. Історичність сприймання.
2. Основні властивості сприймання, їх характеристика.
3. Фізіологічні основи сприймання.
4. Роль моторних компонентів у сприйманні.
5. Закони сприймання. Процес розвитку сприймання.
6. Види сприймання. Сприймання простору, часу, руху.
7. Спостереження і спостережливість.
8. Сприймання і спрямованість особистості.

Література

1. Основи психології і педагогіки. /О.М. Степанов, М.М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2003.
2. Психология в трех книгах. //Под ред. Д.С. Немова. Кн. 1. – М.: “Владос”, 1998.
3. Загальна медична психологія. /Під ред. І.С. Вітенко. – К.: “Здоров’я”, 1994.
4. П.А. М’ясоїд. Загальна психологія: Навч. пос. – К.: Вища школа, 2000.
5. Основы психологии. Практикум. /Ред. сост. Л.Д. Столяренко. – Ростов н/д.: “Феникс”, 1999.
6. М’ясоїд П.А. Задачі з курсу загальної психології: Навч. посібн. – К.: Вища школа, 2000.
7. Максименко С.Д. Основи генетичної психології: Навч. посібн. – К.: НПУ Перспектива, 1998.
8. Максименко С.Д. Генеза здійснення особистості. – К.: Видавництво ТОВ “КММ”, 2006.
9. Психология памяти. /Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер и В.Я. Романова. – М.: ЧеРо, 2000 – (Серия хрестоматия по психологии.)
10. Пашукова Т.І., Допіра А. І., Д’яконов Г.В. Практикум з загальної психології. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2000.
11. Цимбалюк І.М., Яницька О.Ю. Загальна психологія. Модульно-рейтинговий курс для студентів вищих навчальних закладів. – К.: ВД “Професіонал”, 2004.
12. Основи психології: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів./ А.І. Веракіс, Ю.І. Завалевський, К.М. Лемківський. – Х. – К., 2005.

13. Изард К.Э. Психология эмоций. /Перев. С англ. – СПб.: Изд-во “Питер”, 1999.

Практичне заняття 4

Пам'ять – підсистема в цілісній структурі психіки людини

План:

1. Значення пам'яті в житті людини.
2. Розгорнуте визначення пам'яті.
3. Основні процеси пам'яті: запам'ятовування, зберігання, відтворення, забування.
4. Основи для класифікації видів пам'яті.
5. Різновиди пам'яті.
6. Короткочасна пам'ять людини.
7. Довготривала пам'ять людини.
8. Взаємозв'язок і взаємодія короткочасної і довготривалої пам'яті.
9. Асоціативна теорія пам'яті.
8. Сміслова теорія пам'яті.

Література

1. Роменець В.А. Історія психології. – К., 1978.
2. Рубінштейн С.Л. Основы общей психологии: в 2-х т. – М., 1989.
3. Общая психология. /Под ред. С. Д. Максименко. – “Рефл-бук”, “Ваклер”, 1999.
4. Основы психологии і педагогіки. /О.М. Степанов, М.М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2003.
5. М'ясоїд П.А. Задачі з курсу загальної психології: Навч. посібн. – К.: Вища школа, 2000.
6. Психологія: Підручник. /За ред. Ю.Л. Трофімова. – К.: Либідь, 2000.
7. Психологія: Навч. посібн. /О. В. Винославська, О.А. Бреусенко-Кузнєцов, В.Я. Злинков та ін.; За ред. О.В. Винославської. – К.: Фірма “ІНКОС”, 2005.
8. Хрестоматія по ощущению и восприятию. – М.: Изд-во Моск. Ун-та, 1975.
9. Психология памяти. /Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер и В.Я. Романова. – М.: ЧеРо, 2000 – (Серия хрестоматія по психологии.)
10. Роменець В.А. Психологія творчості. – К.: Либідь, 2000.
11. Киричук О.В. Основы психологии. – К.: Либідь, 1999.
12. Панок В.Г., Титаренко Т.М. Основы практичної психології. – К.: Либідь, 1999.

13. Пашукова Т.І., Допіра А. І., Д'яконов Г.В. Практикум з загальної психології. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2000.

14. Цимбалюк І.М., Яницька О.Ю. Загальна психологія. Модульно-рейтинговий курс для студентів вищих навчальних закладів. – К.: ВД “Професіонал”, 2004.

15. Основи психології: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів./ А.І. Веракіс, Ю.І. Завалевський, К.М. Лемківський. – Х. – К., 2005.

Практичне заняття 5 **Увага та її характеристики**

План:

1. Поняття про увагу.
2. Основні теорії уваги та їх суть.
3. Природа уваги.
4. Види уваги, закони уваги.
5. Властивості уваги.
6. Уважність, як властивість особистості.

Література

1. Общая психология // Под. ред. А.В. Петровського. – М., 1972.
2. Психологія / За ред. Г.С. Костюка. – К., 1968.
3. Психологія / За ред. Ю.Л. Трофімова. – К., 1999.
4. Роменець В.А. Історія психології. – К., 1978.
5. Рубінштейн С.Л. Основы общей психологии: в 2-х т. – М., 1989.
6. Общая психология. /Под ред. С. Д. Максименко. – “Рефл-бук”, “Ваклер”, 1999.
7. Основи психології і педагогіки. /О.М. Степанов, М.М. Фіцула. – К.:
8. Психологія: Підручник. /За ред. Ю.Л. Трофімова. – К.: Либідь, 2000.
10. Основи психології: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів./ А.І. Веракіс, Ю.І. Завалевський, К.М. Лемківський. – Х. – К., 2005.
11. Изард К.Э. Психология эмоций. /Перев. С англ. – СПб.: Изд-во “Питер”, 1999.
12. Психология. Учебник. /Под ред. А.А. Крылова. – М.: “Проспект”, 1998.
13. Ильин Ч. П. Психология воли. – СПб.: Изд-во “Питер”, 2000.

Практичне заняття 6
Мислення як складний психічний процес, що формується
протягом життя

План:

1. Поняття про мислення.
2. Мисленнєві дії та операції, коротка їх характеристика.
3. Класифікація видів мислення та коротка їх характеристика.
4. Принцип єдиного інтелекту та професійне мислення.
5. Проблемна ситуація і задача. Проблемне навчання.
6. Мислення і мовлення.
7. Особистісна зумовленість мислення. Інтелектуальні властивості особистості.
8. Психологія мислення і дослідження в галузі штучного інтелекту.

Література

1. Загальна психологія /О. Скрипченко, Л. Волинська, З. Огороднійчук та ін. – К., 1999.
2. Общая психология // Под. ред. А.В. Петровського. – М., 1972.
3. Роменець В.А. Історія психології. – К., 1978.
4. Рубінштейн С.Л. Основы общей психологии: в 2-х т. – М., 1989.
6. Общая психология. /Под ред. С. Д. Максименко. – “Рефл-бук”, “Ваклер”, 1999.
7. Основы психологии і педагогіки. /О.М. Степанов, М.М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2003.
8. Хрестоматия по ощущению и восприятию. – М.: Изд-во Моск. Ун-та, 1975.
9. Зимняя И.А. Педагогическая психология. Учебник для вузов. Изд. Второе доп. испр. и перераб. – М.: Изд. Корпорация “Логос”, 1999.
10. Максименко С.Д. Основы генетичної психології: Навч. посібн. – К.: НПУ Перспектива, 1998.
11. Максименко С.Д. Генеза здійснення особистості. – К.: Видавництво ТОВ “КММ”, 2006.
12. Психология памяти. /Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер и В.Я. Романова. – М.: ЧеРо, 2000 – (Серия хрестоматия по психологии.)
13. Пашукова Т.І., Допіра А. І., Д’яконов Г.В. Практикум з загальної психології. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2000.
14. Психология. Учебник. /Под ред. А.А. Крылова. – М.: “Проспект”, 1998.

Практичне заняття 7

Уява – способи, види, функції

План:

1. Поняття про уяву. Цінність уяви.
2. Зв'язок уяви з об'єктивною дійсністю.
3. Фізіологічні основи уяви.
4. Уява і творчість.
5. Види уяви.
6. Процеси уяви.
7. Індивідуальні особливості уяви.
8. Функції уяви, її розвиток.

Література

1. Загальна психологія /О. Скрипченко, Л. Волинська, З. Огороднійчук та ін. – К., 1999.
2. Общая психология // Под. ред. А.В. Петровського. – М., 1972.
3. Психологія / За ред. Г.С. Костюка. – К., 1968.
4. Психологія / За ред. Ю.Л. Трофімова. – К., 1999.
1. Роменець В.А. Історія психології. – К., 1978.
2. Рубінштейн С.Л. Основы общей психологии: в 2-х т. – М., 1989.
3. Общая психология. /Под ред. С. Д. Максименко. – “Рефл-бук”, “Ваклер”, 1999.
4. Основы психологии і педагогіки. /О.М. Степанов, М.М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2003.
5. Психология в трех книгах. //Под ред. Д.С. Немова. Кн. 1. – М.: “Владос”, 1998.
6. Загальна медична психологія. /Під ред. І.С. Вітенко. – К.: “Здоров'я”, 1994.
7. П.А. М'ясоїд. Загальна психологія: Навч. пос. – К.: Вища школа, 2000.
8. Общая психология: Курс лекций для первой ступени педагогического образования. /Сост. Е.И. Рогов. – М.: Туманит. изд., центр ВЛАДОС, 1998.
9. Основы психологии. Практикум. /Ред. сост. Л.Д. Столяренко. – Ростов н/д.: “Феникс”, 1999.
10. М'ясоїд П.А. Задачі з курсу загальної психології: Навч. посібн. – К.: Вища школа, 2000.
11. Пашукова Т.І., Допіра А. І., Д'яконов Г.В. Практикум з загальної психології. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2000.

12. Цимбалюк І.М., Яницька О.Ю. Загальна психологія. Модульно-рейтинговий курс для студентів вищих навчальних закладів. – К.: ВД “Професіонал”, 2004.
13. Основи психології: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів./ А.І. Веракіс, Ю.І. Завалевський, К.М. Лемківський. – Х. – К., 2005.
14. Изард К.Э. Психология эмоций. /Перев. С англ. – СПб.: Изд-во “Питер”, 1999.
15. Психология. Учебник. /Под ред. А.А. Крылова. – М.: “Проспект”, 1998.
16. Ильин Ч. П. Психология воли. – СПб.: Изд-во “Питер”, 2000.

Практичне заняття 8

Мова і мовлення як засіб спілкування. Мова як інструмент мислення

План:

1. Мова та мовлення, їх характерні особливості.
2. Історичний розвиток мовлення.
3. Фізіологічні основи мовлення.
4. Види мовлення та їх характеристика.
5. Психологічні особливості розвитку мовлення у дітей різних вікових груп.
6. Розвиток егоцентричного мовлення (за Ж. Піаже).

Література

1. Психология в трех книгах. //Под ред. Д.С. Немов. Кн. 1. – М.: “Владос”, 1998.
2. Загальна медична психологія. /Під ред. І.С. Вітенко. – К.: “Здоров’я”, 1994.
3. П.А. М’ясоїд. Загальна психологія: Навч. пос. – К.: Вища школа, 2000.
4. Общая психология: Курс лекций для первой ступени педагогического образования. /Сост. Е.И. Рогов. – М.: Туманит. изд., центр ВЛАДОС, 1998.
5. Основы психологии. Практикум. /Ред. сост. Л.Д. Столяренко. – Ростов н/д.: “Феникс”, 1999.
6. М’ясоїд П.А. Задачі з курсу загальної психології: Навч. посібн. – К.: Вища школа, 2000.
7. Психология: Підручник. /За ред. Ю.Л. Трофімова. – К.: Либідь, 2000.

8. Психологія: Навч. посібн. /О. В. Винославська, О.А. Бреусенко-Кузнєцов, В.Я. Злинков та ін.; За ред. О.В. Винославської. – К.: Фірма “ІНКОС”, 2005.

8. Хрестоматія по ощущению и восприятию. – М.: Изд-во Моск. Унта, 1975.

9. Зимняя И.А. Педагогическая психология. Учебник для вузов. Изд. Второе доп. испр. и перераб. – М.: Изд. Корпорация “Логос”, 1999.

10. Максименко С.Д. Основи генетичної психології: Навч. посібн. – К.: НПУ Перспектива, 1998.

11. Максименко С.Д. Генеза здійснення особистості. – К.: Видавництво ТОВ “КММ”, 2006.

12. Психология памяти. /Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер и В.Я. Романова. – М.: ЧеРо, 2000 – (Серия хрестоматія по психологии.)

13. Роменець В.А. Психологія творчості. – К.: Либідь, 2000.

14. Киричук О.В. Основи психології. – К.: Либідь, 1999.

Практичне заняття 9 **Емоції і почуття: спільне і відмінне**

План:

1. Значення емоцій і почуттів в житті людини.
2. Відмінність між поняттями: емоції і почуття.
3. Фізіологічні основи емоцій.
4. Еволюційна теорія Ч. Дарвіна.
5. Психоорганічна теорія Джемса-Лани і Кенноно-Барда.
6. Активаційна теорія Ліндсея-Хебба.
7. Когнітивна теорія Л. Фестинира, С. Шехтера.
8. Інформаційна теорія П.В. Симонова.
9. Функції емоцій і почуттів.
10. Класифікація емоцій і почуттів.
11. Форми переживання емоцій і почуттів.

Література

1. Загальна психологія /О. Скрипченко, Л. Волинська, З. Огороднійчук та ін. – К., 1999.

2. Общая психология // Под. ред. А.В. Петровського. – М., 1972.

3. Психологія / За ред. Г.С. Костюка. – К., 1968.

4. Психологія / За ред. Ю.Л. Трофімова. – К., 1999.

5. Роменець В.А. Історія психології. – К., 1978.

6. Рубінштейн С.Л. Основы общей психологии: в 2-х т. – М., 1989.

7. Психологія: Підручник. /За ред. Ю.Л. Трофімова. – К.: Либідь, 2000.

8. Психологія: Навч. посібн. /О. В. Винославська, О.А. Бреусенко-Кузнєцов, В.Я. Злинков та ін.; За ред. О.В. Винославської. – К.: Фірма “ІНКОС”, 2005.
9. Хрестоматія по ощущенню и восприятию. – М.: Изд-во Моск. Унта, 1975.
10. Зимняя И.А. Педагогическая психология. Учебник для вузов. Изд. Второе доп. испр. и перераб. – М.: Изд. Корпорация “Логос”, 1999.
11. Максименко С.Д. Основи генетичної психології: Навч. посібн. – К.: НПУ Перспектива, 1998.
12. Максименко С.Д. Генеза здійснення особистості. – К.: Видавництво ТОВ “КММ”, 2006.
13. Психология памяти. /Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер и В.Я. Романова. – М.: ЧеРо, 2000 – (Серия хрестоматія по психологии.)
14. Роменець В.А. Психологія творчості. – К.: Либідь, 2000.
15. Киричук О.В. Основи психології. – К.: Либідь, 1999.
16. Панок В.Г., Титаренко Т.М. Основи практичної психології. – К.: Либідь, 1999.
17. Пашукова Т.І., Допіра А. І., Д’яконов Г.В. Практикум з загальної психології. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2000.

Практичне заняття 10

Поняття про волю. Вольовий акт та його структура. Вольові якості особистості та їх формування.

План:

1. Основні ознаки волі як психологічного явища.
2. Значення волі в організації діяльності і спілкування людини.
3. Первинні вольові якості особистості.
4. Вторинні вольові якості особистості.
5. Третинні вольові якості особистості.
6. Загальний стан справ в сучасних теоретичних дослідженнях волі.
7. Вольова регуляція поведінки як її переосмислення.
8. Вольова дія, акт її можливості і необхідність виникнення.

Структура вольової дії.

9. Участь волі на різних етапах здійснення діяльності.
10. Воля і мотивація.
11. Воля і рефлексія.

Література

1. Загальна психологія /О. Скрипченко, Л. Волинська, З. Огороднійчук та ін. – К., 1999.
2. Общая психология // Под. ред. А.В. Петровського. – М., 1972.

3. Психологія / За ред. Г.С. Костюка. – К., 1968.
4. Психологія / За ред. Ю.Л. Трофімова. – К., 1999.
5. Роменець В.А. Історія психології. – К., 1978.
6. Рубінштейн С.Л. Основы общей психологии: в 2-х т. – М., 1989.
7. Общая психология. /Под ред. С. Д. Максименко. – “Рефл-бук”, “Ваклер”, 1999.
8. М’ясоїд П.А. Задачі з курсу загальної психології: Навч. посібн. – К.: Вища школа, 2000.
9. Психологія: Підручник. /За ред. Ю.Л. Трофімова. – К.: Либідь, 2000.
10. Психологія: Навч. посібн. /О. В. Винославська, О.А. Бреусенко-Кузнєцов, В.Я. Злинков та ін.; За ред. О.В. Винославської. – К.: Фірма “ІНКОС”, 2005.
12. Зимняя И.А. Педагогическая психология. Учебник для вузов. Изд. Второе доп. испр. и перераб. – М.: Изд. Корпорация “Логос”, 1999.
- 12.. Максименко С.Д. Основи генетичної психології: Навч. посібн. – К.: НПУ Перспектива, 1998.
13. Максименко С.Д. Генеза здійснення особистості. – К.: Видавництво ТОВ “КММ”, 2006.
14. Психология памяти. /Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер и В.Я. Романова. – М.: ЧеРо, 2000 – (Серия хрестоматия по психологии.)
15. Роменець В.А. Психологія творчості. – К.: Либідь, 2000.
24. Панок В.Г., Титаренко Т.М. Основи практичної психології. – К.: Либідь, 1999.

Практичне заняття 11

Темперамент – індивідуально-психологічна особливість особистості

План:

1. Поняття темпераменту.
2. Історія вчень про темперамент.
3. Головні властивості темпераменту.
4. Характеристика типів темпераменту.
5. Проблема мінливості темперменту.
6. Роль темпераменту в навчальній діяльності.
7. Темперамент і харчування.

Література

1. Загальна психологія /О. Скрипченко, Л. Волинська, З. Огороднійчук та ін. – К., 1999.

2. Общая психология // Под. ред. А.В. Петровського. – М., 1972.
3. Психологія / За ред. Г.С. Костюка. – К., 1968.
4. Психологія / За ред. Ю.Л. Трофімова. – К., 1999.
5. Роменець В.А. Історія психології. – К., 1978.
6. Рубінштейн С.Л. Основы общей психологии: в 2-х т. – М., 1989.
7. М'ясоїд П.А. Задачі з курсу загальної психології: Навч. посібн. – К.: Вища школа, 2000.
8. Психологія: Підручник. /За ред. Ю.Л. Трофімова. – К.: Либідь, 2000.
9. Психологія: Навч. посібн. /О. В. Винославська, О.А. Бреусенко-Кузнєцов, В.Я. Злинков та ін.; За ред. О.В. Винославської. – К.: Фірма “ІНКОС”, 2005.
10. Хрестоматія по ощущению и восприятию. – М.: Изд-во Моск. Ун-та, 1975.
12. Зимняя И.А. Педагогическая психология. Учебник для вузов. Изд. Второе доп. испр. и перераб. – М.: Изд. Корпорация “Логос”, 1999.
13. Психология памяти. /Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер и В.Я. Романова. – М.: ЧеРо, 2000 – (Серия хрестоматия по психологии.)
13. Изард К.Э. Психология эмоций. /Перев. С англ. – СПб.: Изд-во “Питер”, 1999.
14. Ильин Ч. П. Психология воли. – СПб.: Изд-во “Питер”, 2000.

Практичне заняття 12

Зв'язок темпераменту і характеру. Акцентуації характеру

План:

1. Поняття характеру.
2. Розвиток вчення про характер в історії науки.
3. Структура характеру.
4. Характер і темперамент.
5. Акцентуації характеру.
6. Формування характеру.

Література

1. Загальна психологія /О. Скрипченко, Л. Волинська, З. Огороднійчук та ін. – К., 1999.
2. Общая психология // Под. ред. А.В. Петровського. – М., 1972.
3. Психологія / За ред. Г.С. Костюка. – К., 1968.
4. Психологія / За ред. Ю.Л. Трофімова. – К., 1999.
5. Роменець В.А. Історія психології. – К., 1978.

6. Рубінштейн С.Л. Основы общей психологии: в 2-х т. – М., 1989.
7. Общая психология. /Под ред. С. Д. Максименко. – “Рефл-бук”, “Ваклер”, 1999.
8. Основы психології і педагогіки. /О.М. Степанов, М.М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2003.
9. Психология в трех книгах. //Под ред. Д.С. Немова. Кн. 1. – М.: “Владос”, 1998.
10. Загальна медична психологія. /Під ред. І.С. Вітенко. – К.: “Здоров’я”, 1994.
11. П.А. М’ясоїд. Загальна психологія: Навч. пос. – К.: Вища школа, 2000.
12. Психологія: Навч. посібн. /О. В. Винославська, О.А. Бреусенко-Кузнєцов, В.Я. Злинков та ін.; За ред. О.В. Винославської. – К.: Фірма “ІНКОС”, 2005.
13. Хрестоматія по ощущению и восприятию. – М.: Изд-во Моск. Ун-та, 1975.
14. Максименко С.Д. Генеза здійснення особистості. – К.: Видавництво ТОВ “КММ”, 2006.
15. Психология памяти. /Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер и В.Я. Романова. – М.: ЧеРо, 2000 – (Серия хрестоматія по психологии.)

Практичне заняття 13 **Поняття про здібності, види здібностей**

План:

1. Характеристика здібностей людини.
2. Задатки та здібності: їх сутність та особливості.
3. Класифікація здібностей.
4. Структура здібностей.
5. Розвиток здібностей.
6. Теорії обдарованості в сучасній психології.

Література

1. Загальна психологія /О. Скрипченко, Л. Волинська, З. Огороднійчук та ін. – К., 1999.
2. Общая психология // Под. ред. А.В. Петровського. – М., 1972.
3. Психологія / За ред. Г.С. Костюка. – К., 1968.
4. Психологія / За ред. Ю.Л. Трофімова. – К., 1999.
5. Роменець В.А. Історія психології. – К., 1978.
6. Рубінштейн С.Л. Основы общей психологии: в 2-х т. – М., 1989.
7. Общая психология. /Под ред. С. Д. Максименко. – “Рефл-бук”, “Ваклер”, 1999.

8. Основи психології і педагогіки. /О.М. Степанов, М.М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2003.
9. Психология в трех книгах. //Под ред. Д.С. Немова. Кн. 1. – М.: “Владос”, 1998.
10. Загальна медична психологія. /Під ред. І.С. Вітенко. – К.: “Здоров’я”, 1994.
11. П.А. М’ясоїд. Загальна психологія: Навч. пос. – К.: Вища школа, 2000.
12. Общая психология: Курс лекций для первой ступени педагогического образования. /Сост. Е.И. Рогов. – М.: Туманит. изд., центр ВЛАДОС, 1998.
13. Основы психологии. Практикум. /Ред. сост. Л.Д. Столяренко. – Ростов н/д.: “Феникс”, 1999.
14. М’ясоїд П.А. Задачі з курсу загальної психології: Навч. посібн. – К.: Вища школа, 2000.
15. Психологія: Підручник. /За ред. Ю.Л. Трофімова. – К.: Либідь, 2000.
16. Психологія: Навч. посібн. /О. В. Винославська, О.А. Бреусенко-Кузнєцов, В.Я. Злинков та ін.; За ред. О.В. Винославської. – К.: Фірма “ІНКОС”, 2005.
17. Хрестоматія по ощущению и восприятию. – М.: Изд-во Моск. Ун-та, 1975.
14. Зимняя И.А. Педагогическая психология. Учебник для вузов. Изд. Второе доп. испр. и перераб. – М.: Изд. Корпорация “Логос”, 1999.

Практичне заняття 14

Особистість та її структура. Активність особистості та життєва позиція.

План:

1. Поняття про особистість та її структуру.
2. Характеристика понять індивід, людина, особистість, індивідуальність, суб’єкт.
3. Індивідуально-психологічні, психофізіологічні властивості особистості, темперамент.
4. Психологічна структура особистості.
5. Самосвідомість особистості.
6. Відкриття “Я” в процесі розвитку особистості дитини.
7. Самооцінка і рівень домагань особистості.
8. Формування особистості. Рушійні сили розвитку особистості.

Література

1. Загальна психологія /О. Скрипченко, Л. Волинська, З. Огороднійчук та ін. – К., 1999.
2. Общая психология // Под. ред. А.В. Петровського. – М., 1972.
3. Психологія / За ред. Г.С. Костюка. – К., 1968.
4. Психологія / За ред. Ю.Л. Трофімова. – К., 1999.
5. Роменець В.А. Історія психології. – К., 1978.
6. Рубінштейн С.Л. Основы общей психологии: в 2-х т. – М., 1989.
7. Общая психология. /Под ред. С. Д. Максименко. – “Рефл-бук”, “Ваклер”, 1999.
8. Основы психології і педагогіки. /О.М. Степанов, М.М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2003.
9. Психология в трех книгах. //Под ред. Д.С. Немова. Кн. 1. – М.: “Владос”, 1998.
10. Загальна медична психологія. /Під ред. І.С. Вітенко. – К.: “Здоров’я”, 1994.
11. П.А. М’ясоїд. Загальна психологія: Навч. пос. – К.: Вища школа, 2000.
12. Общая психология: Курс лекций для первой степени педагогического образования. /Сост. Е.И. Рогов. – М.: Туманит. изд., центр ВЛАДОС, 1998.
13. Основы психології: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів./ А.І. Веракіс, Ю.І. Завалевський, К.М. Лемківський. – Х. – К., 2005.
14. Изард К.Э. Психология эмоций. /Перев. С англ. – СПб.: Изд-во “Питер”, 1999.
15. Психология. Учебник. /Под ред. А.А. Крылова. – М.: “Проспект”, 1998.
16. Ильин Ч. П. Психология воли. – СПб.: Изд-во “Питер”, 2000.

Практичне заняття 15

Діяльність її мета, мотиви, структура і види.

План:

1. Визначення діяльності, її основні характеристики.
2. Відмінність діяльності людини від активності тварин.
3. Діяльність і поведінка.
4. Структура людської діяльності.
5. Мотивація діяльності.
6. Зовнішні і внутрішні компоненти діяльності.

Література

1. Загальна психологія /О. Скрипченко, Л. Волинська, З. Огороднійчук та ін. – К., 1999.
2. Общая психология // Под. ред. А.В. Петровського. – М., 1972.
3. Психологія / За ред. Г.С. Костюка. – К., 1968.
4. Психологія / За ред. Ю.Л. Трофімова. – К., 1999.
5. Роменець В.А. Історія психології. – К., 1978.
6. Рубінштейн С.Л. Основы общей психологии: в 2-х т. – М., 1989.
7. Общая психология. /Под ред. С. Д. Максименко. – “Рефл-бук”, “Ваклер”, 1999.
8. Основы психології і педагогіки. /О.М. Степанов, М.М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2003.
9. Психология в трех книгах. //Под ред. Д.С. Немова. Кн. 1. – М.: “Владос”, 1998.
10. Загальна медична психологія. /Під ред. І.С. Вітенко. – К.: “Здоров’я”, 1994.
11. П.А. М’ясоїд. Загальна психологія: Навч. пос. – К.: Вища школа, 2000.
12. Общая психология: Курс лекций для первой ступени педагогического образования. /Сост. Е.И. Рогов. – М.: Туманит. изд., центр ВЛАДОС, 1998.
13. Основы психологии. Практикум. /Ред. сост. Л.Д. Столяренко. – Ростов н/д.: “Феникс”, 1999.
14. М’ясоїд П.А. Задачі з курсу загальної психології: Навч. посібн. – К.: Вища школа, 2000.
15. Психологія: Підручник. /За ред. Ю.Л. Трофімова. – К.: Либідь, 2000.
16. Психологія: Навч. посібн. /О. В. Винославська, О.А. Бреусенко-Кузнєцов, В.Я. Злинков та ін.; За ред. О.В. Винославської. – К.: Фірма “ІНКОС”, 2005.

Практичне заняття 16 **Засоби, сторони і види спілкування**

План:

1. Дослідження проблеми спілкування.
2. Спілкування як обмін інформацією.
3. Засоби комунікації. Мова.
4. Функції мови.
5. Функції спілкування.
6. Види спілкування.

7. Види мовної діяльності.
8. Спілкування як взаємодія (Інтерактивна сторона спілкування).
9. Дружба і дружнє спілкування.
10. Спілкування як сприймання людьми один одного.
(Перцептивна сторона спілкування).
11. Механізми і феномени сприймання людини людиною.
12. Сім'я в формуванні механізмів спілкування.
13. Засоби спілкування.
14. Розвиток спілкування.

Література

1. Загальна психологія /О. Скрипченко, Л. Волинська, З. Огороднійчук та ін. – К., 1999.
2. Общая психология // Под. ред. А.В. Петровського. – М., 1972.
3. Психология / За ред. Г.С. Костюка. – К., 1968.
4. Психология / За ред. Ю.Л. Трофімова. – К., 1999.
5. Роменець В.А. Історія психології. – К., 1978.
6. Рубінштейн С.Л. Основы общей психологии: в 2-х т. – М., 1989.
7. Общая психология. /Под ред. С. Д. Максименко. – “Рефл-бук”, “Ваклер”, 1999.
8. Основы психології і педагогіки. /О.М. Степанов, М.М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2003.
9. Психология в трех книгах. //Под ред. Д.С. Немова. Кн. 1. – М.: “Владос”, 1998.
10. Загальна медична психологія. /Під ред. І.С. Вітенко. – К.: “Здоров'я”, 1994.
11. П.А. М'ясоїд. Загальна психологія: Навч. пос. – К.: Вища школа, 2000.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ. ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Основними формами вивчення курсу „Юридична деонтологія” є: лекції, семінарські заняття, самостійна робота студентів над джерелами і навчально-методичною літературою, написання індивідуальних робіт, виконання завдань модульного контролю, складання заліку.

Важливу роль у вивченні курсу належить *лекції*, що є провідною організаційною формою навчання, засобом спрямування спільної діяльності викладачів і студентів на досягнення цілей навчання. Під час лекцій визначається зміст і наукова спрямованість предмета, розглядаються найважливіші проблеми, прокладається шлях до самостійного вивчення джерел.

Семінар – це колективна форма аудиторних занять; активний метод перевірки знань, якому передують самостійне вивчення студентами різних історичних джерел і посібників. На семінарських заняттях студенти, під керівництвом викладача, шляхом творчого обміну думок у процесі товариської дискусії поглиблюють і узагальнюють знання, здобуті на лекціях і під час самостійної роботи, учаться давати об'єктивну оцінку суспільним явищам, формувати власні погляди та активну життєву позицію, здобувають досвід усного виступу перед аудиторією.

Важливою складовою підготовки до семінарського заняття є *самостійна робота студента* з літературою. Зміст і спрямованість цієї роботи визначається на лекціях. Самостійна навчальна робота не лише формує у студентів навички та вміння самостійного здобування знань, що важливо для здійснення неперервної освіти протягом усієї подальшої трудової діяльності, а й має важливе виховне значення, оскільки формує самостійність як рису характеру, що відіграє істотну роль у структурі особистості сучасного спеціаліста вищої кваліфікації. Обов'язковою складовою самостійної роботи студентів є: конспектування передбачених до кожного семінарського заняття основних джерел в окремому зошиті.

Тематика індивідуальних завдань

1. Основні етапи еволюції людини, в зв'язку з її психічним, соціальним і культурним розвитком.
2. Визначення особистості в різних науках: співставляючий аналіз.
3. Історія і сучасні теорії особистості: позиції і новизна питання.

4. Зв'язок відчуттів з властивостями зовнішнього і внутрішнього середовища організму.
5. Практичні висновки-рекомендації щодо покращення пам'яті
6. Шляхи, прийоми і засоби покращення пам'яті.
7. Підходи до вирішення проблеми розвитку особистості в руслі її різних теорій.
8. Етапи розвитку особистості по теорії Е. Еріксона.
9. Початок і розвиток експериментальної психології
10. Умови і фактори нормального і аномального розвитку особистості
11. Закони і загадки зорового сприймання людини
12. Вплив мислення на сприймання.
13. Виникнення і уникнення самотності.
14. Матеріалістичний і ідеалістичний підходи до вирішення питання про основний механізм розвитку психіки.
15. Використання психологічних методів в аналізі історичних подій і особистостей.
16. Використання історичних методів для вивчення психології і поведінки людини.
17. Традиційність зв'язку між психологією і філософією, причини виникнення і зберігання в подальшому.
18. Теорія соціального наuczіння. Поняття і механізми соціалізації.
19. Історія і сучасний стан зв'язку між педагогікою і психологією.
20. Об'єктивні і суб'єктивні труднощі, що виникають на шляху об'єднання зусиль психологів і педагогів у вирішенні проблем навчання і виховання дітей.
21. Психологічні проблеми навчання і виховання.
22. Соціальна психологія як наука, її предмет і методи.
23. Історичні аспекти розвитку соціальної психології.
24. Типологія і соціально-психологічні характеристики особистості.
25. Соціально-психологічна компетентність особистості.
26. Деформація соціальних відносин і спілкування.
27. Культура і клімат соціальних організацій.
28. Теорія соціально-психологічного впливу.
29. Міжособистісні стосунки.
30. Зміст, мета і засоби спілкування.
31. Група як соціально-психологічний феномен.
32. Лідерство в групі.
33. Проблема ефективності групової діяльності.
34. Природа конфліктів і шляхи їх вирішення.

35. Авторитет особистості і формування авторитетності.
36. Маніпулятивне спілкування і особистість маніпулятора.
37. Психологія успішної поведінки особистості.
38. Психологічне здоров'я і психологічна допомога особистості.
39. Соціалізація особистості.
40. Біологічні і психологічні фактори агресії.
41. Вплив засобів масової інформації на соціальну поведінку.
42. Гендерні відмінності як соціальний вплив.
43. Соціально-психологічні засади для кар'єри особистості в професії.
44. Психологічні механізми регуляції поведінки.
45. Психологічні особливості функціонування великих груп.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ. РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Вивчення курсу здійснюється за *модульно-рейтинговою системою*. Оцінка з дисципліни визначається оцінками з усіх видів навчальної роботи: виступи на семінарських заняттях, відвідування лекцій, конспекти лекцій, підготовки до семінарів, захист індивідуального завдання, поточний, модульний та підсумковий контроль (складання іспиту).

При оцінюванні використовується національна шкала (зараховано, не зараховано), приведена у відповідність до Європейської шкали ECTS (див. таблицю), яка містить п'ять прохідних рівнів оцінок.

Студенти, які за результатами поточних і модульних контролів одержали оцінки 3,75-5,00, можуть бути звільнені від складання заліку. Всі інші складають залік за навчальним матеріалом у повному обсязі.

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за рейтинговою шкалою	За шкалою ECTS	
		Оцінка	Визначення
Зараховано	4,75-5,00	A	ВІДМІННО – відмінне виконання з незначною кількістю помилок
	4,25-4,74	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками
	3,75-4,24	C	ДОБРЕ – загалом правильно з певною кількістю грубих помилок
	3,25-3,74	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків
	3,00-3,24	E	ДОСТАТНЬО – задовольняє мінімальні критерії
Не зараховано	2	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю повторного складання заліку
Не допущений	не атестовано	Fx	НЕЗАДОВІЛЬНО – з повторним курсом

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання			Індивідуальне завдання	Сума балів
Змістовні модулі				
1	2	3		
20	30	30	20	100

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО МОДУЛЬНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття про психологію як науку. Можливості психології.
2. Психіка, як особлива форма відображення об'єктивної реальності.
3. Співвідношення наукової та життєвої психології: спільне і відмінне.
4. Етапи історичного розвитку психології.
5. Криза психології на межі ХХ століття.
6. Сучасний стан і найважливіші тенденції розвитку зарубіжної психології.
7. Розвиток вітчизняної психології.
8. Рефлекторна природа психічного.
9. Мозок і психіка. Психіка як продукт і фактор еволюційного процесу
10. Психіка і свідомість. Структура свідомості і її основні психологічні характеристики.
11. Поняття про відчуття.
12. Фізіологічні основи відчуттів.
13. Класифікація та закономірності відчуттів.
14. Чутливість аналізатора та поріг чутливості.
15. Відчуття і діяльність.
16. Поняття про сприймання. Історичність сприймання.
17. Основні властивості сприймання та їх коротка характеристика.
18. Фізіологічні основи сприймання.
19. Роль моторних компонентів у сприйманні.
20. Закони сприймання. Процес розвитку сприймання.
21. Складні види сприймання: сприймання простору, часу, відстані.
22. Сприймання і спрямованість особистості. Спостереження і спостережливість.
23. Поняття про уяву. Цінність уяви.
24. Зв'язок уяви з об'єктивною дійсністю.
25. Фізіологічні основи уяви.
26. Уява і творчість
27. Види та процеси уяви.
28. Індивідуальні особливості уяви. Функції уяви, її розвиток.
29. Поняття про увагу. Основні теорії уваги.
30. Фізіологічні основи уваги.
31. Види та властивості уваги.

32. Уважність як властивість особистості. Вивчення властивостей уваги.
33. Розвиток уваги.
34. Поняття про мислення. Основні теорії мислення.
35. Класифікація видів мислення.
36. Основні мисленнєві операції та коротка їх характеристика.
37. Принцип єдиного інтелекту та професійне мислення.
38. Мислення і мовлення.
39. Поняття про пам'ять. Основні теорії пам'яті.
40. Пам'ять - як складний психічний процес. Характеристика процесів пам'яті.
41. Класифікація видів пам'яті.
42. Індивідуальні відмінності пам'яті.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Максименко С.Д., Соловієнко В.О. Загальна психологія.: Навчальний посібник. – К.: МАУП, 2000. – 256 с.
2. Основи психології і педагогіки. /О.М. Степанов, М.М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2003.
3. Психология в трех книгах. //Под ред. Д.С. Немова. Кн. 1. – М.: “Владос”, 1998.
4. Загальна медична психологія. /Під ред. І.С. Вітенко. – К.: “Здоров’я”, 1994.
5. П.А. М’ясоїд. Загальна психологія: Навч. пос. – К.: Вища школа, 2000.
6. Общая психология: Курс лекций для первой степени педагогического образования. /Сост. Е.И. Рогов. – М.: Туманит. изд., центр ВЛАДОС, 1998.
7. Основы психологии. Практикум. /Ред. сост. Л.Д. Столяренко. – Ростов н/д.: “Феникс”, 1999.
8. М’ясоїд П.А. Задачі з курсу загальної психології: Навч. посібн. – К.: Вища школа, 2000.
9. Психологія: Підручник. /За ред. Ю.Л. Трофімова. – К.: Либідь, 2000.
10. Психологія: Навч. посібн. /О. В. Винославська, О.А. Бреусенко-Кузнєцов, В.Я. Злинков та ін.; За ред. О.В. Винославської. – К.: Фірма “ІНКОС”, 2005.
11. Киричук О.В. Основи психології. – К.: Либідь, 1999.
12. Пашукова Т.І., Допіра А. І., Д’яконов Г.В. Практикум з загальної психології. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2000.
13. Цимбалюк І.М., Яницька О.Ю. Загальна психологія. Модульно-рейтинговий курс для студентів вищих навчальних закладів. – К.: ВД “Професіонал”, 2004.
14. Основи психології: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів./ А.І. Веракіс, Ю.І. Завалевський, К.М. Лемківський. – Х. – К., 2005.
15. Изард К.Э. Психология эмоций. /Перев. С англ. – СПб.: Изд-во “Питер”, 1999.
16. Психология. Учебник. /Под ред. А.А. Крылова. – М.: “Проспект”, 1998.

Інформаційні ресурси

<http://library.knuba.edu.ua/>. Бібліотека КНУБА.

<http://org2.knuba.edu.ua/>. Освітній портал КНУБА.

Навчальне видання

ПСИХОЛОГІЯ

Методичні рекомендації
до вивчення дисципліни для студентів
спеціальності 081 «Право»

Укладач:

БУРДА Інна Олександрівна